

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: حسابداری بخش عمومی

پیشنهادی دانشگاه علامه طباطبائی

مصوب جلسه ۸۸۴ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عنوان برنامه: دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری بخش عمومی تدوین شده توسط دانشگاه علامه طباطبائی

۱. به استناد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، برنامه درسی تدوین شده دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری بخش عمومی براساس نامه شماره ۳/۵۸۱۳۳ مورخ ۱۳۹۵/۷/۱۷ دانشگاه علامه طباطبائی دریافت شد.

۲. عنوان برنامه درسی فوق در جلسه شماره ۸۸۴ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی به تصویب رسیده است.

۳. برنامه درسی مذکور در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحد های درسی و سرفصل دروس تنظیم شده و برای تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند، برای اجرا ابلاغ می شود.

۴. این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن نیازمند بازنگری می باشد.

مجتبی شریعی نیاسر

نایب رئیس شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

۱. کلیات و تبیین رشته:

دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری بخش عمومی یکی از دوره‌های تحصیلی آموزش عالی است و هدف از تشکیل این دوره، آموزش و تربیت نیروی انسانی خیره مورد نیاز نهادهای بزرگ بخش عمومی شامل دولت و دستگاه‌های اجرایی تابعه، نهادهای عمومی غیردولتی نظیر شهرداری‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و نهادهای نظارتی منظور در قانون اساسی جمهوری اسلامی نظیر دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور است. این نیروها نه تنها در تدوین استراتژی و ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی عمومی حاکم بر تحصیل، مصرف و بکارگیری منابع عمومی بلکه با ارائه نظرات کارشناسی در تصمیم‌گیری‌های مالی و تهیه و تنظیم گزارشگری مالی، بودجه‌بندی، کنترل بودجه‌ای و ارزیابی عملکرد، به مقامات ارشد اجرایی نهادهای یاد شده کمک می‌کنند.

مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی حاکم بر منابع عمومی، مفهومی است که بر رابطه حق و الزام تاکید و حق دانستن حقایق درباره تحصیل، مصرف و بکارگیری این منابع عمومی را برای عموم مردم به رسمیت می‌شناسد. براساس این مفهوم، مقامات منتخب و منصوب اجرایی نهادهای عمومی ملزم به ایفای مسئولیت پاسخگویی از طریق افشای کامل اطلاعات مالی و عملکردی است و عموم مردم و نمایندگان قانونی آنها محق به ارزیابی این مسئولیت است. در فرآیند ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی، سیستم‌های حسابداری و گزارشگری مالی، بودجه‌بندی، حسابرسی و ارزیابی عملکرد به عنوان خرده‌نظام‌های تشکیل‌دهنده نقشی اساسی و بی‌بدیل ایفا می‌کنند.

در سال‌های اخیر، مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی حاکم بر منابع عمومی که از چند دهه قبل در دستور کار دولت‌های کشورهای توسعه یافته قرار گرفته بود، به عنوان یکی از اساسی‌ترین وظایف نهادهای بزرگ بخش عمومی اغلب کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه مورد پذیرش قرار گرفته است. در فرآیند ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی عمومی، بودجه‌بندی حدود و حوزه مسئولیت پاسخگویی را تعیین و حسابداری و گزارشگری مالی اطلاعات مورد نیاز برای ارائه وضعیت مالی و عملکرد را تامین می‌کند و حسابرسی و ارزیابی عملکرد نیز زمینه لازم را برای ارزیابی، اظهارنظر و قضاوت درباره پاسخگویی مقامات اجرایی فراهم می‌نماید.

با این ترتیب، دانشجویانی که از طریق رشته حسابداری بخش عمومی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی فارغ‌التحصیل می‌شوند، پس از استخدام در نهادهای بخش عمومی به شرح پیش گفته به مقامات ارشد اجرایی این نهادها کمک می‌کنند تا مسئولیت پاسخگویی خود را درباره منابع عمومی در اختیار ایفا کنند و زمینه را برای ارزیابی این مسئولیت آماده می‌کنند. این در حالی است که نهادهای متولی امور مالی دولت و دستگاه‌های اجرایی از طریق سازمان حسابرسی چارچوب‌های نظری و استانداردهای حسابداری بخش عمومی را تدوین و از ابتدای سال ۱۳۹۴ اجرای آن را الزامی کرده‌اند. از سوی دیگر، شهرداری‌های کشور ضوابط و استانداردهای حسابداری با نظارت وزارت کشور تدوین و قرار است نظام حسابداری و گزارشگری مالی این نهادها نیز به زودی طراحی و به مورد اجرا گذاشته شود.

۲. تعریف و هدف :

دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری بخش عمومی با هدف آموزش تخصصی حسابداری در زمینه حسابداری و گزارشگری مالی نهادهای بزرگ بخش عمومی تدوین شده است. دانش‌آموختگان این رشته می‌توانند به عنوان مدیر مالی، کارشناس حساب و حسابرس در دستگاه‌های اجرایی دولت، شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و دیوان محاسبات کشور، مقامات مسئول و تصمیم‌گیر این نهادها را در انجام مسئولیت و وظایف قانونی یاری دهند و زمینه را برای تحصیل، مصرف و بکارگیری قانونی منابع و حفظ و حراست از دارایی‌ها، مدیریت بدهی‌های این نهادها فراهم کنند. افزون بر این، دانش‌آموختگان رشته قادر خواهند بود با بکارگیری چارچوب‌های نظری و استانداردهای حسابداری بخش عمومی و دستورالعمل‌های حسابداری وزارت امور اقتصادی و دارایی، حساب‌های ماهانه و سالانه نهادهای عمومی را تهیه و برای فرایند ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی مالی ارائه دهند و زمینه‌ای برای پاسخگویی عملیاتی فراهم کنند.

۳. شکل نظام آموزشی و شرایط پذیرش:

دوره کارشناسی ارشد حسابداری بخش عمومی به دو صورت کارشناسی ارشد ناپیوسته آموزشی - پژوهشی و آموزش محور اجرا می‌شود. داوطلبان ورود به این دوره علاوه بر شرایط عمومی ورود به دانشگاه باید دارای شرایط زیر نیز باشند:

الف) داشتن گواهی‌نامه کارشناسی رشته حسابداری با گرایش‌های مختلف، مالی، مدیریت با گرایش‌های

مختلف، اقتصاد با گرایش‌های مختلف

تبصره: پذیرفته‌شدگان رشته‌های غیرحسابداری و مدیریت دولتی لازم است که دروس مشخص شده در جدول دروس جبرانی را در قالب ۶ واحد درسی بگذرانند. همچنین به تشخیص گروه آموزشی، برخی از دروس از مقطع کارشناسی می‌تواند به عنوان دروس پیش‌نیاز برای دانشجویان در نظر گرفته شود. مجموع دروس جبرانی و پیش‌نیاز نمی‌تواند از ۱۲ واحد تجاوز کند. مدت مجاز دوره دو (۲) نیم سال است. افزایش سقف تحصیل حداکثر دو نیم سال در چارچوب آئین‌نامه آموزشی کارشناسی ارشد مصوب ۹۴/۸/۱۰ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری امکان پذیر می‌باشد.

ب) پذیرفته شدن در امتحان ورودی: مواد و ضریب امتحان آزمون ورودی به شرح زیر است:

ردیف	نام درس	ضریب
۱	حسابداری و حسابداری دولتی	۴
۲	حسابداری مالی	۳
۳	حسابرسی	۲
۴	ریاضی و آمار	۲
۵	زبان خارجه	۲
۶	اصول تنظیم و کنترل بودجه	۳

توضیح: چنانچه از نظر قانونی ضرورتاً ۵ درس در آزمون ورودی مدنظر باشد، آنگاه درس اصول تنظیم و کنترل بودجه از آزمون حذف می‌شود.

۴. برنامه درسی:

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری بخش عمومی ۳۲ واحد است که به شرح زیر طبقه‌بندی می‌شود:

تعداد واحد	گروه آموزشی - پژوهشی	تعداد واحد	گروه آموزش محور
۱۲	الف- دروس تخصصی	۱۲	الف- دروس تخصصی
۱۶	ب- دروس اختیاری	۱۶	ب- دروس اختیاری
۴	ج- پایان نامه	۴	ج- سمینار آموزش محور ۱ و ۲ (هر کدام دو واحد)
۳۲	جمع	۳۲	جمع

تبصره ۱: گذراندن ۱۶ واحد از دروس اختیاری ارائه شده از سوی دانشگاه الزامی است.

تبصره ۲: پذیرفته‌شدگان آموزش محور به جای پایان‌نامه ۴ واحد درسی را در قالب دو سمینار دو واحدی می‌گذرانند.

۵. نقش و توانایی دانش آموختگان:

فارغ‌التحصیلان این دوره می‌توانند به عنوان مسئولان امور مالی، کارشناس حساب و حسابرسی در دستگاه‌های اجرایی دولت، شهرداری‌ها و سایر نهادهای عمومی غیردولتی نظیر نهادهای انقلاب اسلامی مشغول به کار شوند و پس از کسب تجربه لازم به سمت‌هایی نظیر رئیس تنظیم حساب، مدیر امور مالی، ذیحساب و حسابرس ارشد در نهادهای یاد شده نائل آیند.

دانشجویان این دوره به نحوی آموزش داده می‌شوند که با آخرین تحولات حسابداری و گزارشگری مالی، بودجه‌بندی عملیاتی و حسابرسی عملکرد آشنایی کافی پیدا کنند و توانایی و مهارت‌های لازم در حوزه‌های یاد شده را کسب نمایند. افزون بر این، با تجهیز دانشجویان به درک، تحلیل و اجرای صحیح قوانین و مقررات مالی، سطح ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی حاکم بر تحصیل، مصرف و بکارگیری منابع عمومی، در نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی ارتقا می‌یابد.

۶. ضرورت و اهمیت:

مسئولیت پاسخگویی عمومی یکی از وظایف اصلی نهادهای بزرگ بخش عمومی نظیر دولت، شهرداری و نهادهای انقلاب اسلامی است. مسئولیت پاسخگویی عمومی نظامی است که از یک سو حق دانستن حقایق درباره تحصیل، مصرف و بکارگیری منابع عمومی را برای عموم مردم به رسمیت می‌شناسد و از سوی دیگر، مقامات ارشد اجرایی را ملزم می‌کند که حقایق یاد شده را به صورت علنی و به شیوه‌ای منطقی افشا کنند. در فرایند ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی، خرده نظام‌هایی نظیر بودجه‌بندی، حسابداری، حسابرسی، ارزیابی عملکرد و جریان آزاد اطلاعات مالی و عملیاتی نقشی اساسی ایفا می‌کنند.

مقامات اجرایی دولت، شهرداری‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی از طریق حسابداری و گزارشگری مالی مسئولیت‌های پاسخگویی مالی و عملیاتی حاکم بر منابع عمومی را انجام می‌دهند. نهادهای نظارتی قانون اساسی نظیر دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، مجلس شورای اسلامی و شورای اسلامی شهرها نیز گزارش‌های مالی نهادهای عمومی را از طریق حسابرسی و رسیدگی مورد ارزیابی قرار می‌دهند. از این رو، ایجاد رشته حسابداری بخش عمومی به منظور تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص در زمینه‌های حسابداری، بودجه‌بندی و حسابرسی، برای مقامات اجرایی و نظارتی یاد شده امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.

متولیان امور مالی کشور به ویژه وزارت امور اقتصادی و دارایی، دیوان محاسبات کشور، سازمان حسابرسی، شهرداری‌ها و معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری، در سال‌های اخیر عزم خود را برای تحول در سیستم‌های

حسابداری و حسابرسی، بودجه‌بندی و حسابرسی با هدف ارتقای سطح مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی جزم کرده‌اند. استقرار و اجرای موفقیت‌آمیز سیستم‌های یاد شده در نهادهای دولتی و عمومی نیاز مبرمی به نیروی ماهر و متخصص دارد که با ایجاد رشته حسابداری بخش عمومی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی قابل تامین است.

فصل دهم

جداول دروس

مشخصات کلی برنامه

و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد حسابداری

بخش عمومی

۱. دروس جبرانی

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری			
-	۴۸	-	۴۸	۳	حسابداری و حسابداری دولتی	۱
-	۴۸	-	۴۸	۳	اصول تنظیم و کنترل بودجه	۲
-	۴۸		۴۸	۳	حسابداری (۲)	۳
-	۴۸		۴۸	۳	حسابداری میانه (۳)	۴
				۱۲	جمع	

دروس جبرانی تا ۱۲ واحد به تشخیص گروه آموزشی در برنامه درسی گنجانده شود. گذراندن دروس ردیف ۱ تا ۳ برای دانشجویان غیرحسابداری و مدیریت دولتی الزامی است.

۲. دروس کارشناسی ارشد حسابداری (آموزشی - پژوهشی)

الف) دروس تخصصی

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری			
حسابداری دولتی	۴۸	-	۴۸	۳	حسابداری پیشرفته بخش عمومی	۱
	۴۸	-	۴۸	۳	تئوری حسابداری	۲
حسابداری پیشرفته بخش عمومی	۳۲		۳۲	۲	حسابداری عقود و ابزارهای مالی اسلامی	۳
تئوری حسابداری	۴۸		۳۲	۲	مبانی نظری حسابداری بخش عمومی	۴
حسابداری (۲)	۴۸		۳۲	۲	حسابداری جامع در بخش عمومی	۵
				۱۲	جمع	

ب) دروس اختیاری *

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش نیاز
			نظری	عملی	
۱	مبانی قانونی نظارت مالی و عملیاتی	۲	۳۲	-	۳۲
۲	مطالعات تطبیقی بین‌المللی حسابداری بخش عمومی	۳	۴۸		۴۸
۳	بودجه پیشرفته در بخش عمومی	۲	۳۲		۳۲
۴	سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری	۲	۳۲		۳۲
۵	تحلیل آماری پیشرفته	۲	۳۲		۳۲
۶	حسابداری مدیریت در نهادهای بخش عمومی	۳	۴۸		حسابداری پیشرفته بخش عمومی
۷	اقتصادسنجی	۲	۳۲		۳۲
۸	روش تحقیق پیشرفته	۳	۴۸		۴۸
۹	متون تخصصی به زبان انگلیسی	۲	۳۲		۳۲
۱۰	مقررات مالیاتی پیشرفته	۳	۴۸		۴۸
	جمع	۲۴			

* گذراندن ۱۶ واحد از دروس فوق الزامی است.

د) پژوهش

پایان‌نامه معادل ۴ واحد درسی در یکی از حوزه‌های مرتبط با حسابداری

۳. دروس کارشناسی ارشد (آموزش محور)

الف) دروس تخصصی:

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱	حسابداری پیشرفته بخش عمومی	۳	۴۸	-	۴۸
۲	تئوری حسابداری	۳	۴۸	-	۴۸
۳	حسابداری عقود و ابزارهای مالی اسلامی	۲	۳۲		۳۲
۴	مبانی نظری حسابداری بخش عمومی	۲	۳۲		۳۲
۵	حسابرسی جامع در بخش عمومی	۲	۳۲		۳۲
	جمع	۱۲			

ب) دروس اختیاری *

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱	مبانی قانونی نظارت مالی و عملیاتی	۲	۳۲		۳۲
۲	مطالعات تطبیقی بین‌المللی حسابداری بخش عمومی	۳	۴۸		۴۸
۳	بودجه پیشرفته در بخش عمومی	۲	۳۲		۳۲
۴	سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری	۲	۳۲		۳۲
۵	تحلیل آماری پیشرفته	۲	۳۲		۳۲
۶	حسابداری مدیریت در نهادهای بخش عمومی	۳	۴۸		۴۸
۷	اقتصادسنجی	۲	۳۲		۳۲
۸	روش تحقیق پیشرفته	۳	۴۸		۴۸
۹	متون تخصصی به زبان انگلیسی	۲	۳۲		۳۲
۱۰	مقررات مالیاتی پیشرفته	۳	۴۸		۴۸
	جمع	۲۴			

* گذراندن ۱۶ واحد از دروس فوق الزامی است.

د) سمینار ویژه آموزش محور

پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری			
	۴۸	-	۴۸	۲	سمینار ویژه آموزش محور (۱) مباحث جاری در حسابداری بخش عمومی	۱
	۴۸	-	۴۸	۲	سمینار ویژه آموزش محور (۲) بررسی موارد خاص در حسابداری بخش عمومی	۲
				۴	جمع	

فصل سوم

سرفصل دروس

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱-۱	حسابداری دولتی Governmental Accounting	جبرانی	۳	۴۸	-	۴۸	ندارد

متناسب با اهداف و سرفصل درس در مقطع کارشناسی مدیریت دولتی

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱-۲	اصول تنظیم و کنترل بودجه Budgeting Principle and Control	جبرانی	۳	۴۸	-	۴۸	ندارد

متناسب با اهداف و سرفصل درس در مقطع کارشناسی مدیریت دولتی

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱-۳	حسابرسی (۲) Auditing (II)	جبرانی	۳	۴۸	-	۴۸	ندارد

متناسب با اهداف و سرفصل درس در مقطع کارشناسی حسابداری

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱-۴	حسابداری میانه (۲) Intermediate Accounting (II)	جبرانی	۳	۴۸	-	۴۸	ندارد

متناسب با اهداف و سرفصل درس در مقطع کارشناسی حسابداری

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱	حسابداری پیشرفته بخش عمومی Advanced Accounting in Public Sector	تخصصی	۳	۴۸	-	۴۸	حسابداری دولتی

هدف :

در این درس، دانشجویان با نظام حسابداری و گزارشگری مدرن نهادهای بزرگ بخش عمومی مبتنی بر ویژگی‌های محیطی فعالیت‌های حاکمیتی و بازرگانی این نهادها آشنا می‌شوند. افزون بر این، نحوه حسابداری و گزارشگری مالی چندسطحی را با استفاده از رویکردهای اندازه‌گیری گوناگون و مبانی حسابداری متفاوت فرامی‌گیرند تا ضمن مقایسه الگوهای گزارشگری مالی مرسوم در کشورهای توسعه یافته وجوه تشابه و تفاوت آنها را مورد بررسی قرار دهند.

سرفصل :

- ۱- آشنایی با نظام مسئولیت پاسخگویی و عملکرد آن در بخش عمومی
- ۲- کاربرد تفکر سیستمی در تحلیل نظام پاسخگویی
- ۳- نقش و کارکرد خرده‌نظام‌های حسابداری، حسابرسی و بودجه‌بندی در پاسخگویی
- ۴- بودجه و مسئولیت پاسخگویی
- ۵- حسابداری، حسابرسی و مسئولیت پاسخگویی
- ۶- رویکرد اندازه‌گیری، مبانی حسابداری و گزارشگری مالی چندسطحی
- ۷- حسابداری و گزارشگری مالی حساب‌های مستقل عمومی و اختصاصی
- ۸- حسابداری و گزارشگری مالی حساب‌های مستقل تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و بازپرداخت بدهی‌ها
- ۹- حسابداری و گزارشگری مالی فعالیت‌های بازرگانی بخش عمومی
- ۱۰- حسابداری و گزارشگری مالی حساب مستقل خدمات و تدارکات داخلی
- ۱۱- حسابداری و گزارشگری مالی در سطح دولت و شهرداری‌ها به شیوه سنتی و مدرن
- ۱۲- حسابداری و گزارشگری مالی در سطح خزانه‌داری
- ۱۳- حسابداری و گزارشگری مالی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		۵		

منابع :

- ۱- باباجانی، جعفر (۱۳۹۴)، «حسابداری پیشرفته بخش عمومی با رویکرد گزارشگری مالی چندسطحی»، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی
- ۲- لیون ای. هی، ارل آر- ویلسون، ترجمه مهدوی، غلامحسین (۱۳۸۰)، «حسابداری سازمان‌های دولتی و موسسات غیرانتفاعی» سه جلدی، سازمان حسابرسی، نشریه ۱۲۶
- ۳- Edward, s. Lynn & Robert J.Freeman (۲۰۰۸), "Fund Accounting: Theory and Practice" Englewood cliffs. N.J, Prentice- Hall.
- ۴- Frederic B.Bogui (۲۰۰۹), "Hand book of Governmental Accounting", Taylor and Francis Group, London, NewYork.
- ۵- John H. Engstrom & Paul A. Copley (۲۰۰۵), "Essentials of Accounting for Governmental and Not For profit organizations" Seventh Edition, Mc Graw Hill
- ۶- Susan W. Martin & Ellen N. West (۲۰۰۳), "Today's Essentials of Governmental and Not for profit Accounting & Reporting", Thomson.
- ۷- Eral R. Wilson & Susan C. Kalleluse (۲۰۱۱), "Accounting for Governmental and Nonprofit Entities", Fifteen Edition

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱	تئوری حسابداری Accounting Theory	تئوری	۳	۴۸	-	۴۸	-

هدف :

در این درس، دانشجویان با شیوه‌های استدلال در تدوین تئوری‌ها، ساختار تئوری و نحوه صورت‌بندی تئوری‌های حسابداری با تأکید بر چارچوب نظری حسابداری و گزارشگری مالی، محیط اقتصادی، تصمیم‌گیری‌های استفاده‌کنندگان از اطلاعات حسابداری و معیارهای اندازه‌گیری آشنا می‌شوند.

سرفصل :

- ۱- مقدمه‌ای بر تئوری حسابداری
- ۲- تئوری و روش
- ۳- ساختار تئوری، انواع تئوری و مقایسه تئوری‌های حسابداری
- ۴- در جست‌وجوی اصول حسابداری
- ۵- چارچوب مفهومی گزارشگری مالی
- ۶- محیط اقتصادی حسابداری
- ۷- اتخاذ رویکرد حسابداری
- ۸- تصمیم‌گیری
- ۹- تدوین خط‌مشی حسابداری
- ۱۰- وجوه نقد، سرمایه و سود
- ۱۱- مفاهیم سود
- ۱۲- گزارشگری اثرات ناشی از تغییر سطح قیمت‌ها

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع:

- ۱- تقفی، علی (۱۳۹۲)، «نظریه‌های حسابداری»، انجمن حسابداری ایران
- ۲- ریاحی، احمد بلکویی، «تئوری‌های حسابداری» ترجمه پارسایان، علی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی
- ۳- ولک و همکاران، «تئوری حسابداری» ترجمه گرمی، غلامرضا و تاجیک، کامران، انتشارات نگاه دانش
- ۴- سازمان حسابرسی، «بیانیه‌ای درباره تئوری حسابداری و پذیرش تئوری (SATTA)»، انجمن حسابداری آمریکا، نشریه شماره ۱۶۸
- ۵- Godfrey, Hodgson, Holmes, Tarca(۲۰۰۶), "Accounting Theory"
- ۶- Hendriksen and Van, Bredu "Accounting Theory"
- ۷- Drever S. & Mc Gowan (۲۰۰۷), "Contemporary Issues in Accounting", Jhon wiliey.
- ۸- FASB (۲۰۱۰), "Conceptual Framework for Financial Reporting, SFAC No. ۸"

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۳	حسابداری عقود و ابزارهای مالی اسلامی	۳	۲	۳۲	-	۳۲	-

هدف:

در این درس دانشجویان با مباحث نظری و عملی مرتبط با حسابداری عقود و ابزارهای مالی اسلامی آشنا می‌شوند. تمرکز اصلی این درس طرح و بررسی تئوری های حسابداری با هدف دستیابی به تئوری حسابداری مناسب و سازگار با عقود و ابزارهای مالی اسلامی است. به بیان دیگر در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با عقود و ابزارهای مالی و بانکداری اسلامی، عوامل کلیدی نظام حسابداری و گزارشگری مالی مورد نیاز آن را فرا می‌گیرند.

سرفصل:

- ۱- مقایسه تئوری های حسابداری به منظور ارزیابی قابلیت ها و کارکردهای آنها در حسابداری عقود و ابزارهای مالی و بانکداری اسلامی.
- ۲- آشنایی با عقود اسلامی
- ۳- بررسی فتاوی مراجع عظام تقلید در مورد عملیات بانکداری بدون ربا
- ۴- نکات کلیدی قانون عملیات بانکداری بدون ربا
- ۵- ابزارهای مالی اسلامی
- ۶- استانداردهای حسابداری مؤسسات مالی اسلامی
- ۷- حسابداری عقود اسلامی در نظام بانکداری ایران با تاکید بر عقود مشارکتی
- ۸- صورتهای مالی (بانک نمونه) ابلاغی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۹- تحقیقات انجام شده داخلی درباره حسابداری بانکداری اسلامی

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		•		

منابع:

- ۱- آئین نامه اجرائی عملیات بانکداری بدون ربا، مصوب سال ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی
- ۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴)، (بانک نمونه)
- ۳- بزرگ اصل، موسی (ترجمه)، "اهداف و خصوصیات حسابداری اسلامی، رضال هال و شاهول حمیدبن ابراهیم، فصلنامه حسابر، سال هفتم، شماره ۳۰
- ۴- جابری، علی اکبر (۱۳۸۲)، "استانداردهای حسابداری موسسات مالی اسلامی"، ترجمه، سازمان حسابر، نشریه ۱۶۴
- ۵- صالح آبادی، علی (۱۳۸۵)، "بازارهای مالی اسلامی"، مجموعه مقالات"، دانشگاه امام صادق(ع)
- ۶- صیدی، حجت الله، "ارائه مدلی برای گزارشگری مالی در بازار سرمایه اسلامی"، نمونه موردی ایران، پایان نامه دکتری، دانشگاه علامه طباطبائی
- ۷- موسویان، سیدعباس (۱۳۸۴)، "ارزیابی قراردادها و شیوه اعطای تسهیلات در بانکداری بدون ربا" فصلنامه اقتصاد اسلامی، سال پنجم، پانیز ۱۳۸۴
- ۸- موسویان، سیدعباس (۱۳۸۶)، "بانکداری اسلامی"، ویرایش پنجم، پژوهشکده پولی و بانکی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۹- نجفی، مهدی (۱۳۸۳)، "بازارهای مالی اسلامی در مالزی" مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق(ع)
- ۱۰- A, AOIFI (۱۹۹۶), "Accounting and auditing standards for Islamic Financial Institutions, Manama, Bahrain; Accounting and auditing Organization for Islamic Financial Institutions.
- ۱۱- Hameed, S. (۲۰۰۰), "the need for Islamic Accounting: Perception of objectives and characteristics by Malaysian Accountants and Academies.
- ۱۲- Sulaiman, M (۱۹۹۶), "testing a theory of Islamic corporate Reporting; the case of Malaysia, PH.D. Thesis, university of otaqo

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۳	مبانی نظری حسابداری بخش عمومی Theoretical bases of public sector Accounting	تئوری	۲	۳۲	-	۳۲	تئوری حسابداری حسابداری پیشرفته بخش عمومی

هدف:

در این درس دانشجویان با مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی نهادهای بزرگ بخش عمومی نظیر دولت، دستگاه‌های اجرایی، شهرداری‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی آشنا می‌شوند. مفاهیمی بنیادی همچون مسئولیت پاسخگویی عمومی و نقش محوری آن در نظام حسابداری و گزارشگری مالی این نهادها تشریح و تئوری‌های حسابداری اثرگذار بر این نظام مورد بحث و تحلیل قرار می‌گیرد.

سرفصل:

- ۱- مقایسه تئوری‌های حسابداری
- ۲- طرح نظریه وجوه و کارکرد آن در گزارشگری مالی چندسطحی نهادهای عمومی
- ۳- قابلیت‌های نظریه وجوه در حسابداری عملیات بانکداری بدون ربا و اوراق مشارکت
- ۴- آشنایی با مراجع تدوین استانداردهای حسابداری بخش عمومی
- ۵- چارچوب‌های نظری مبتنی بر تصمیم و مبتنی بر مسئولیت پاسخگویی
- ۶- هدف‌های حسابداری و گزارشگری مالی نهادهای بخش عمومی
- ۷- مقایسه چارچوب‌های نظری حسابداری بخش عمومی مصوب مراجع استانداردگذار نظیر IFAC و GASB و FASAB و استانداردهای حسابداری بخش عمومی
- ۸- مفهوم منبع و نقش آن در تعریف و شناخت عناصر صورت‌های مالی
- ۹- رویکردهای مورد استفاده در تعریف و شناسایی واحد گزارشگر
- ۱۰- مفهوم دارایی در فعالیت‌های حاکمیتی نهادهای عمومی و نحوه شناسایی و گزارشگری آن
- ۱۱- رویکردهای میادله‌ای و غیرمیادله‌ای
- ۱۲- شناخت درآمدهای میادله‌ای و غیرمیادله‌ای نهادهای عمومی
- ۱۳- شناخت مخارج، هزینه و پرداخت در فعالیت‌های حاکمیتی نهادهای عمومی

- ۱۴- مفهوم مبنای تعهدی و بکارگیری آن در گزارشگری مالی فعالیت‌های حاکمیتی
- ۱۵- نقد و بررسی استانداردهای حسابرسی بخش عمومی مصوب سازمان حسابرسی

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع :

- ۱- باباجانی، جعفر و همکاران (۱۳۹۲) «مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی شهرداری‌ها- مفاهیم بنیادی» جلد اول، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، چاپ دوم
- ۲- باباجانی، جعفر و همکاران (۱۳۹۱) «مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی شهرداری‌ها- حوزه‌های اساسی» جلد دوم، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، چاپ اول
- ۳- سازمان حسابرسی (۱۳۹۳)، «استانداردهای حسابداری بخش عمومی»
- ۴- سازمان حسابرسی (۱۳۹۲)، «بیانیه‌های مفاهیم نظری حسابداری مالی دولت مرکزی» نشریه شماره ۲۰۱ ترجمه محمدحسین صفرزاده
- ۵- سازمان حسابرسی (۱۳۷۹) «اهداف گزارشگری مالی دولت مرکزی»، نشریه شماره ۱۴۱، ترجمه محمد جواد صفار و نظام‌الدین رحیمیان
- ۶-GASB (۲۰۰۵), "codification of Governmental Accounting and Financial Reporting Standards", Concepts No ۱.۳
- ۷-GASB (۲۰۰۷), "Element of Financial Reports", Concept Statement No ۴
- ۸-IFAC (۲۰۱۴), conceptual Framework for General Purpose Financial Reporting by Public Sector Entities
- ۹-Ijiri, Yuji (۱۹۸۴), "On the Accountability based conceptual Framework"
- ۱۰-Public sector committee of Accounting Standards Board of Australia, concept No ۱.۲
- ۱۱-Vater. W (۱۹۷۴), "The Fund Theory of Accounting and Implication for financial Reports

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نوع درس	نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری				
مبانی قانونی نظارت مالی	۳۳	-	۳۳	۲	تخصصی	حسابرسی جامع در بخش عمومی Comprehensive public auditing	۵

هدف :

در این درس دانشجویان با نهاد مستقل حسابرسی کشور و نهادهای بین‌المللی عالی حسابرسی مرجع تدوین اصول و استانداردهای حسابداری دولت، شهرداری‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و استانداردهای حسابرسی این مراجع آشنا می‌شود. تمرکز اصلی این درس بر حسابرسی جامع شامل حسابرسی رعایت، حسابرسی مالی و حسابرسی عملکرد در بخش عمومی است. افزون بر این، دانشجویان با ساختار نهادی موسسات عالی حسابرسی کشورهای توسعه یافته آشنا می‌شوند و با ساختار دیوان محاسبات کشور مقایسه خواهند کرد.

سرفصل :

- ۱- عوامل کلیدی حسابرسی و کنترل
- ۲- هرم کنترلی
- ۳- حسابرسی جامع شامل انواع حسابرسی رعایت، مالی و عملیاتی
- ۴- کنترل داخلی و اجزای آن (مدل COSO)
- ۵- نقش‌های حسابرسی
- ۶- حسابرسی عملکرد چیست؟
- ۷- آشنایی با رهنمودهای اجرای استانداردهای حسابرسی عملکرد (INTOSI)
- ۸- ساختار سازمانی موسسات عالی حسابرسی و مقایسه آن با ساختار سازمانی دیوان محاسبات
- ۹- آشنایی با استانداردهای حسابرسی دیوان محاسبات آمریکا (GAO)
- ۱۰- امکان‌سنجی استقرار حسابرسی عملکرد در ایران، قوانین و مقررات و محدودیت‌ها

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع:

- ۱- باباجانی، جعفر (۱۳۸۲)، «مسئولیت پاسخگویی و کنترل های داخلی در بخش عمومی»، مجله دانشکده علوم اداری و اقتصاد، ویژه نامه حسابداری
- ۲- دیوان محاسبات کشور (۱۳۸۸)، «مجموعه مقالات همایش حسابرسی عملکرد»، مرکز تحقیقات و برنامه ریزی دیوان محاسبات کشور، بهار ۱۳۸۹، سال پانزدهم، شماره ۴
- ۳- ناوچی، هادی (۱۳۸۷)، «رهنمودهای اجرای استانداردهای حسابرسی عملکرد»، دیوان محاسبات کشور، مرکز آموزش و بهسازی منابع انسانی
- ۴- مهام، کیهان و پوریانسیب، امر (مترجمان)، «کنترل داخلی چارچوب یکپارچه»، سازمان حسابرسی، نشریه ۱۱۸، ۱۳۷۸

- ۵- GAO (۲۰۱۱), "Government Auditing standards", by comptroller General of the united states ۲۰۱۱ Internet Version
- ۶- Miekatrienn, S. Bram, S. and Geert, B. (۲۰۰۵), "The Modernization of the public control pyramid: International Trends".
- ۷- Stuart Kells & Graeme Hodgo, (۲۰۰۹), "Performance Auditing in the Public Sector: Reconceptualizing the Task", The Journal of contemporary Issues in Business and Government, Volume ۱۵, No ۲.
- ۸- Sandra T. & Henk J. (۲۰۱۰), "Performance Auditing Improving the guallity of political and Democratic processes ?", Critical perspective an Accounting

پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نوع درس	نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری				
ندارد	۴۸	-	۲۸	۳	اختیاری	مبانی قانونی نظارت مالی و عملیاتی Legal bases of Financial & operational control	۱

هدف:

در این درس، دانشجویان با مفاهیم نظارت مالی و عملیاتی در نهادهای بخش عمومی و قوانین و مقررات بنیادی حاکم بر تحصیل، مصرف و بکارگیری منابع عمومی و بحث و تحلیل این قوانین آشنا می‌شوند تا در انجام وظایف کارشناسی و مدیریت مالی و حسابرسی رعایت در نهادهای بزرگ بخش عمومی از آنها بهره‌گیرند.

سرفصل:

- ۱- آشنایی با مفاهیم نظارت مالی و عملیاتی
- ۲- سیر تطور نظارت مالی در ایران
- ۳- آشنایی با مفاهیم کلیدی نظارت مالی موضوع اصول ۵۱ تا ۵۵ قانون اساسی
- ۴- بحث و تحلیل مفاهیم کلیدی قانون محاسبات عمومی کشور
- ۵- بحث و تحلیل مفاهیم کلیدی قانون دیوان محاسبات کشور
- ۶- بحث و بررسی قانون برنامه و بودجه و شرایط عمومی پیمان
- ۷- بررسی مبانی قانونی برنامه‌های پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران
- ۸- مروری بر قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی
- ۹- مروری اجمالی بر مقررات مالیاتی حاکم بر مصرف و بکارگیری منابع عمومی
- ۱۰- آشنایی با قانون مناقصات عمومی
- ۱۱- آشنایی با مقررات و اساسنامه صندوق توسعه ملی

- ۱۲- آشنایی با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
- ۱۳- بحث و بررسی قانون نحوه هزینه کردن اعتبارات خارج از شمول
- ۱۴- بحث و بررسی آیین نامه مالی شهرداری‌ها
- ۱۵- بحث و تحلیل آیین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع:

- ۱- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (اصول ۵۱ تا ۵۵)
- ۲- قانون دیوان محاسبات کشور
- ۳- قانون محاسبات عمومی کشور
- ۴- قانون برنامه و بودجه و شرایط عمومی پیمان
- ۵- قانون برنامه پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران
- ۶- قانون نحوه هزینه کردن اعتبارات خارج از شمول
- ۷- قانون تنظیم برخی مقررات مالی دولت
- ۸- قانون مناقصات عمومی
- ۹- قانون مالیات‌های مستقیم
- ۱۰- مجموعه مقالات مرتبط با نقد و بررسی مقررات مالی و محاسباتی
- ۱۱- عسگری، نعمت‌الله، «مقررات و روش‌های اجرایی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای» مرکز آموزش و بهسازی منابع انسانی، دیوان محاسبات کشور، ۱۳۸۶
- ۱۲- محسنی، عباس «بررسی قوانین و مقررات مالی» مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۷۳

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت		
				نظری	عملی	جمع
۲	مطالعات تطبیقی بین‌المللی حسابداری بخش عمومی International comparative studies in public sector Accounting	تئوری	۲	۳۲	-	۳۲

هدف :

در این درس، دانشجویان با مطالعات تطبیقی تحول در نظام‌های حسابداری و گزارشگری مالی بخش عمومی و مدل‌های تحول در این نظام‌ها آشنا می‌شوند. افزون بر این، الگوهای گزارشگری مالی کشورهای توسعه یافته مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد تا دانشجویان بتوانند نظام‌های حسابداری و گزارشگری مالی دولت، شهرداری‌ها، دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و نهادهای انقلاب اسلامی ایران را مورد ارزیابی قرار دهند.

سرفصل :

- ۱- بحث و تحلیل سیر تحول در نظام حسابداری و گزارشگری مالی بخش عمومی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه
- ۲- بحث و تحلیل مدل‌های تجربی و پیشنهادی تحول در حسابداری و گزارشگری مالی بخش عمومی شامل:

- مدل اقتضایی لادر (Luder) و اصلاحات بعدی آن

- مدل کریستسن (Christensen) (۲۰۰۲)

- مدل کادفری

- مدل حسین

- مدل بایاجانی و معیری

- ۳- نقد و بررسی مدل اقتضایی Luder

- ۴- سیر تحول در نظام حسابداری دولت‌های ایالتی، محلی و مرکزی آمریکا

منابع:

- ۱- باباجانی، جعفر و دیگران (۱۳۹۲)، «عوامل و محرک‌های تحول در نظام پاسخگویی مالی و عملیاتی بخش عمومی ایران»، مطالعات تجربی حسابداری مالی
- ۲- باباجانی، جعفر «ارزیابی ظرفیت مسئولیت پاسخگویی نظام حسابداری و گزارشگری مالی دولت جمهوری اسلامی ایران»
- ۳- باباجانی، جعفر و همکاران (۱۳۹۱)، «مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی شهرداری‌ها، حوزه‌های اساسی»، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، فصول ۹، ۱۰ و ۱۱
- ۴- Eugenio. Caperchione & Riccardo. Mussari (۲۰۰۰), "comparative Issues in local Government Accounting". Kluwer Academic Publishers. London.
- ۵- GASB (۱۹۹۹), "Basic Financial Statements and Management, s Discussion and Analysis" Statement No.۳۴
- ۶- Mongkol, K (۲۰۱۱), "The Critical Review of New Public Management Model and its criticisms" Research Journal of Business Management ۵ (۱)

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت		پیش نیاز
				نظری	عملی	
۳	بودجه پیشرفته در بخش عمومی	اختیاری	۳	۲۸	-	۲۸

هدف :

در این درس دانشجویان با سیر تحول در بودجه‌بندی نهادهای عمومی به ویژه دولت و شهرداری‌ها و تغییرات آن از بودجه متداول به بودجه برنامه‌ای و بودجه بر مبنای صفر و بودجه عملیاتی آشنا می‌شوند. تمرکز اصلی این درس بر بودجه‌بندی عملیاتی است تا دانشجویان رویکردهای گوناگون حاکم بر استقرار و اجرای این بودجه‌بندی و آثار، منافع و چالش‌های فراروی آن را فراگیرند.

سرفصل :

- ۱- مبانی نظری بودجه، مفهوم، فلسفه و اهمیت بودجه
- ۲- نقش‌ها و هدف‌های بودجه
- ۳- سیر تحول بودجه‌بندی در دولت و شهرداری‌ها
- ۴- بررسی تطبیقی چارچوب‌های قانونی بودجه در کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه
- ۵- نقش بودجه در فرآیند ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی
- ۶- بودجه‌بندی عملیاتی چیست
- ۷- رویکردهای حاکم بر بودجه‌بندی عملیاتی از منظر بکارگیری اطلاعات عملکردی
- ۸- رویکردهای اجرای بودجه‌بندی عملیاتی بالا به پایین در مقابل پایین به بالا
- ۹- رویکردهای اجرای بودجه‌بندی عملیاتی تدریجی یا جامع و یکپارچه
- ۱۰- چارچوب‌های بودجه‌بندی عملیاتی در کشورهای استرالیا، کانادا، دانمارک، هلند، کره جنوبی، آمریکا
- ۱۱- منافع، آثار و چالش‌های فراروی بودجه عملیاتی

- ۱۲- رهنمودهایی برای طراحی و استقرار بودجه‌بندی عملیاتی
- ۱۳- استقرار بودجه عملیاتی، قوانین، رویکرد استقرار، موانع و محدودیت‌ها
- ۱۴- شاخص‌های بودجه‌بندی عملیاتی
- ۱۵- زیرساخت‌های مورد نیاز برای استقرار بودجه‌بندی عملیاتی (حسابداری تعهدی و حسابرسی عملیاتی)

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		

منابع :

- ۱- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ایران (۱۳۸۱)، «بودجه‌ریزی در ایران (مسائل و چالش‌ها)»
- ۲- مدنی، داود (۱۳۸۴)، «مبانی و فراگرد بودجه‌ریزی دولتی» موسسه انتشاراتی دانش‌پژوهان فردا
- ۳- Barton (۲۰۰۵)، "Issue in Accrual Accounting and Budgeting by Government Agenda"
- ۴- OECD (۲۰۰۴)، "The Legal Framework for Budget systems: An International comparison", OECD Journal on Budgeting
- ۵- OECD (۲۰۰۷)، "Performance Budgeting in OECD countries", OECD Journal on Budgeting
- ۶- OECD (۲۰۰۲)، "Models of Public Budgeting and Accounting Reform", OECD Journal on Budgeting, Volume ۲.
- ۷- Ouda H. (۲۰۱۱)، "Suggested Framework for Implementation of performance Budgeting in the public sector of Developing Countries" ۱۳th Biennial CIGAR conference- June ۹-۱۰, ۲۰۱۱
- ۸- Robinson, M. & Brumby, J. (۲۰۰۵) "Dose performance Budgeting work? An Analytical Review of Empirical Literature", IMF working Paper, No ۲۱۰
- ۹- Willoughby, K. and Bengo, P. (۲۰۱۱) "Program Evaluation, performance Budgeting and Part: The U.S Federal government Experience"

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۲	سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری Accounting Information Systems	اختیاری	۲	۳۲	-	۳۲	ندارد

هدف :

هدف این درس آشنا کردن دانشجویان با اهمیت سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در اداره امور سازمان‌هاست. در این درس مفاهیم کلیدی فناوری اطلاعات، مدیریت اطلاعات حسابداری، شناسایی و تحلیل فرایندهای فناوری اطلاعات مالی کسب و کار، طراحی و اجرای پایگاه‌های اطلاعات، ارزیابی کنترل‌های داخلی از طریق سیستم‌های اطلاعاتی مورد بحث قرار می‌گیرد. افزون بر این، دانشجویان مهارت‌های کافی در زمینه فناوری‌های متفاوت اطلاعات کسب می‌کنند.

سرفصل :

- معرفی فناوری اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
- آشنایی با داده، اطلاعات، دانش و انواع نرم‌افزارهای کاربردی
- کسب و کار و تجارت الکترونیک
- کاربرد فناوری اطلاعات در حوزه مالی برای ایجاد مزیت رقابتی
- مفاهیم طراحی و پیاده‌سازی پایگاه داده
- مفاهیم استخراج داده‌های مالی و انبارهای داده
- مفاهیم مدیریت منابع اطلاعاتی
- بررسی ماژول‌های مالی در سیستم برنامه‌ریزی منابع سازمان
- مروری بر مدیریت فرایند فرایندهای کسب و کار
- پشتیبانی تصمیم و گزارشات مدیریتی
- سیستم‌های خبره، سیستم‌های پشتیبانی تصمیم و مدیریت دانش
- بررسی سیستم‌های هوشمندی کسب و کار و داده کاوی در حوزه مالی

- روش‌شناسی توسعه سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
- زیرساخت فناوری اطلاعات
- مروری بر فناوری‌های آینده در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع:

- ۱- Ulric J. Gelinas, (۲۰۱۵), Accounting Information Systems, Cengage Learning
- ۲- Hall. J. A., (۲۰۱۲), Accounting Information Systems, Cengage Learning
- ۳- Romney, M. B. and Steinbart, P. J., (۲۰۱۲), Accounting Information Systems, Prentice Hall
- ۴- Handbook on Business Process Management: Introduction, Methods, and Information Systems, (۲۰۱۵), Springer
- ۵- Enterprise Systems for Management, (۲۰۱۲), Prentice Hall
- ۶- Enterprise business intelligence and data management, (۲۰۱۴), Morgan Kaufmann
- ۷- Joseph W. Wilkinson, Michael J. Cerullo, Vasant Raval, Bernard Wong-on-Wing, (۲۰۰۰), Accounting Information Systems: Essential Concepts and Applications, John Wiley
- ۸- Management Information Systems: Managing the Digital Firm, (۲۰۱۳), Prentice Hall
- ۹- Management Information Systems, (۲۰۱۰), McGraw-Hill
- ۱۰- Management Information Systems, (۲۰۱۴), Course Technology

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			بیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۵	تحلیل آماری پیشرفته Advanced statistical Analysis	اختیاری	۲	۳۲	-	۳۲	ندارد

هدف:

در این درس دانشجویان با روش‌های نوین آماری برای آزمون فرضیات و کاربرد آمار در تصمیم‌گیری‌های مدیریت نهادهای بخش عمومی آشنا می‌شوند. افزون بر این، کارگاه آموزشی برخی نرم‌افزارهای مفید آماری نظیر Eviews, SPSS ارائه می‌شود.

سرفصل:

- ۱- مبانی آزمون فرض آماری و تئوری تخمین
- ۲- تجربه تحلیل واریانس
- ۳- تحلیل رگرسیون و همبستگی
- ۴- تحلیل رگرسیون چندگانه
- ۵- آزمون‌های ناپارامتریک شامل
  - ۱-۵- آزمون علامت
  - ۲-۵- آزمون U - من و تینی
  - ۳-۵- آزمون مجموع رتبه‌ای
  - ۴-۵- تحلیل واریانس کروسکال-والین
  - ۵-۵- آزمون مجموع رتبه‌ای ویلکاکسون
  - ۶-۵- تحلیل واریانس فریدمن
  - ۷-۵- آزمون کالمگروف-اسمیرنوف برای نیکویی برازش
  - ۸-۵- ضریب همبستگی اسپیرمن

۶- کارگاه آموزش نرم‌افزارهای SPSS و Eveiws و غیره

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		•		

منابع:

- ۱- آذر، عادل و منصور مومنی (۱۳۷۶)، آمار و کاربرد آن در مدیریت، جلد ۱، انتشارات سمت.
- ۲- سیدنی سیگل، آمار غیرپارامتری، ترجمه کریمی، یوسف.
- ۳- منصوری، کریم (۱۳۸۸)، «روش پیشرفته آماری همراه با برنامه‌های کامپیوتری»، انتشارات دانشگاه تهران
- ۴- نوفرستی، م (۱۳۸۸)، آمار در اقتصاد و بازرگانی، تهران، نشر پارسا.

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۶	حسابداری مدیریت در نهادهای بخش عمومی Managerial Accounting in public sector	تخصصی	۳	۴۸	-	۴۸	-

هدف:

هدف از این درس توانمندسازی دانشجویان در بکارگیری تکنیک های حسابداری مدیریت در راستای استراتژی ها و اهداف استراتژیک نهادهای بزرگ بخش عمومی نظیر دولت، دستگاه های اجرایی، شهرداری ها و ... می باشد به نحوی که یک دیدگاه قوی استراتژیک در آنها ایجاد نموده و قدرت برنامه ریزی و کنترل عملیات و تکنیک های تصمیم گیری مدیریت را در دانشجویان ارتقاء دهد.

سرفصل:

- ۱- نقش کنترلی مدیریت و ویژگی های خاص بخش عمومی و سازمان های غیرانتفاعی
- ۲- تمایز بین سازمان های غیرانتفاعی مختلف، فشارهای سیاسی و محدودیت های حاکم بر آنها
- ۳- محیط کنترلی، اطلاعات و حسابداری مدیریت
- ۴- بهبود اطلاعات مرتبط با هزینه و رفتار آن برای کمک به تصمیم گیری
- ۵- تکنیک های پیش بینی و تصمیم گیری در حسابداری مدیریت
- ۶- برنامه ریزی کوتاه مدت در شرایط محدودیت منابع
- ۷- تجزیه و تحلیل هزینه، سطح فعالیت و سود
- ۸- هزینه یابی، بودجه بندی و مدیریت بر مبنای فعالیت (بودجه ریزی عملیاتی)
- ۹- ملاحظات موثر در برنامه ریزی و تدوین برنامه و بودجه بخش عمومی و کنترل و ارزیابی برنامه ها
- ۱۰- ملاحظات مربوط به قیمت گذاری کالا و خدمات در بخش عمومی به ویژه قیمت های سوپرسیدی و خدمات رایگان به منظور بازتاب های مثبت بیرونی
- ۱۱- کنترل عملکردها و اثربخشی فعالیت ها و ملاحظات رفتاری
- ۱۲- اندازه گیری خروجی ها - معیارهای اصلی و عوامل موثر در چگونگی انتخاب آنها
- ۱۳- بودجه بندی سرمایه ای در بخش عمومی و ملاحظات موثر بر آن
- ۱۴- مهندسی مجدد و بهبود مستمر
- ۱۵- مدیریت کیفیت جامع
- ۱۶- مدیریت ناب در بخش عمومی (پیگیری تعالی و کمال در خدمات دولتی)
- ۱۷- هزینه یابی هدف
- ۱۸- پاسخگویی: پایه گذاری معیارهای ارزیابی عملکرد، ارائه اطلاعات و گزارشگری در بخش عمومی
- ۱۹- استراتژی، ارزیابی متوازن و تجزیه و تحلیل تحقق اهداف استراتژیک

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان‌ترم	ارزنیاسایی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
*		*	*	*

منابع:

۱. Anthony, Robert N. Young, David W. Robert N. Anthony, and David W. Young. Management control in nonprofit organizations. No. ۶۵۸,۱۵/A۶۲m. ۱۹۸۴.
  ۲. McMillan, Edward J. Not-for-profit budgeting and financial management. John Wiley & Sons, ۲۰۱۰.
  ۳. Teeuwen, Bert. Lean for the public sector: the pursuit of perfection in government services. CRC Press, ۲۰۱۰.
  ۴. Cutt, James, and Vic Murray. Accountability and effectiveness evaluation in nonprofit organizations. Routledge, ۲۰۰۲.
  ۵. Immordino, Kathleen M. Organizational assessment and improvement in the public sector. CRC Press, ۲۰۰۹.
  ۶. Hoque, Zahirul, and Lee Parker, eds. Performance management in nonprofit organizations: Global perspectives. Vol. ۱۷. Routledge, ۲۰۱۴.
  ۷. Horngren, Charles T., et al. "Cost accounting: A managerial emphasis." Issues in Accounting Education ۲۵,۴ (۲۰۱۰): ۷۸۹-۷۹۰.
  ۸. Lawson, Raef A., et al. "Thoughts on competency integration in accounting education." Issues in Accounting Education ۳۰,۳ (۲۰۱۵): ۱۴۹-۱۷۱.
- ۱- دکتر سید حسین سجادی و هاشم صوفی "حسابداری مدیریت پیشرفته" انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز (۱۳۸۸)

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت		
				نظری	عملی	جمع
۱	سمینار ویژه آموزش محور (۱) مباحث جاری در حسابداری بخش عمومی Contemporary Issue in public sector Accounting	تخصصی	۲	۳۳	-	۳۳

هدف:

در این درس دانشجویان با الگوهای گزارشگری مالی تحول یافته بخش عمومی در کشورهای توسعه یافته آشنا می‌شوند و نقطه نظرات انتقادی مرتبط با این الگوهای گزارشگری مورد بحث و تحلیل قرار می‌گیرد. افزون بر این، دانشجویان مباحث مربوط به استقرار نظام حسابداری و گزارشگری موضوع بیانیه‌ها و استانداردهای حسابداری بخش عمومی مصوب سازمان را پیگیری و میزان سازگاری آن با ویژگی‌های محیطی نهادهای بخش عمومی ایران و قابلیت‌ها و محدودیت‌های حاکم بر آن را مورد ارزیابی قرار می‌دهند.

سرفصل:

هر نوع موضوع جدید در حوزه حسابداری بخش عمومی در مقالات منتشره در فصلنامه‌های علمی - پژوهشی داخلی و خارجی می‌تواند جزو سرفصل‌های این درس باشد مشروط بر این که مبحث خاص نظری یا پژوهشی مناسبی را مطرح کند.

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوئستاری		
		•		

منابع:

۱- مقالات و یافته‌های جدید در حوزه حسابداری بخش عمومی

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت		
				نظری	عملی	جمع
۲	سمینار ویژه آموزش محور (۲) بررسی موارد خاص در حسابداری بخش عمومی	تئوری	۲	۳۲	-	۳۲
	مبانی نظری حسابداری بخش عمومی					

هدف:

در این درس دانشجویان با سیستم‌های حسابداری نهادهای خاص بخش عمومی غیر از دولت و شهرداری‌ها آشنا می‌شوند و ضمن بررسی وضع موجود آنها اساسنامه و مقررات حاکم و سیستم حسابداری آنها را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهند. افزون بر این، ظرفیت پذیرش استانداردهای حسابداری بخش عمومی مصوب سازمان در این نهادها مورد بحث قرار خواهد گرفت.

سرفصل:

- ۱- حسابداری و گزارشگری دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۲- حسابداری و گزارشگری مالی دانشگاه‌های علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۳- حسابداری و گزارشگری مالی کمیته امداد امام خمینی (ره)
- ۴- حسابداری و گزارشگری مالی بنیاد مستضعفان
- ۵- حسابداری و گزارشگری مالی بنیاد شهید
- ۶- حسابداری و گزارشگری مالی آستان قدس رضوی

بروزه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		•		

منابع:

- ۱- اساسنامه‌های قانونی نهادهای انقلاب اسلامی
- ۲- دستورالعمل‌های حسابداری و گزارشگری مالی دانشگاه‌های پزشکی و غیرپزشکی
- ۳- دستورالعمل و رهنمودهای حسابداری نهادهای انقلاب اسلامی

ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد	ساعت			بیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۲	اقتصادسنجی (آموزش تکمیلی عملی - کارگاهی)	۱ ۱ ۵	۲	۳۲	-	۳۲	

هدف: هدف این دوره آموزش‌شروش‌های مناسب تخمین، در سطوح مقدماتی به دانشجویان است. در پایان دوره دانشجویان باید قادر باشند تا با استفاده از روش‌های متداول اقتصادسنجی، در مورد مسائل مهم حسابداری، مدل‌های مناسب تخمین بزنند.

سرفصل:

۱- مروری بر سرفصلهای مقدماتی و پیش نیازها

- ✓ تعاریف و مفاهیم اقتصادسنجی
- ✓ مفهوم نمونه تصادفی
- ✓ خطای نوع اول و دوم
- ✓ مروری بر توزیعهای مهم (توزیع نرمال استاندارد، توزیع t ، توزیع χ^2)
- ✓ انواع داده‌ها
- ✓ آشنایی با جبر ماتریسها، ریشه‌ها و بردارهای مشخصه و خواص آنها
- ✓ آشنایی با مشتقات ماتریسی و قواعد آنها

۲- مروری بر مدلسازی و مدل‌سازی اقتصادسنجی

- ✓ مدل‌سازی سنتی
- ✓ رهیافت لیمر
- ✓ رهیافت هندری

۳- مدل‌های رگرسیون خطی کلاسیک دو متغیره

- ✓ تحلیل‌های رگرسیونی
- ✓ تحلیل‌های رگرسیونی در مقایسه با همبستگی
- ✓ روش حداقل مربعات معمولی (OLS)
- ✓ خواص و ویژگیهای برآوردکننده‌های OLS
- ✓ مفروضات اصلی مدل‌های رگرسیون خطی

۴- مدل‌های رگرسیون چندمتغیره

- ✓ روش برآورد پارامترها
- ✓ فواصل اعتماد و آزمون فرضیه

- ✓ آمارهای نیکویی برازش و ضریب تعیین (R^2)، ضریب تعیین تعدیل شده ($\bar{R}^2$)
- ✓ متغیر مجازی
- ✓ آزمون فرضیه‌های چندگانه و محدودیت‌های خطی (آزمون F)
- ✓ پیش‌بینی با استفاده از رگرسیون چندمتغیره
- ۵- نقض فروض کلاسیک (ماهیت، آثار، شیوه، کشف و درمان هریک از مفروضات)
  - ✓ فرض صفر بودن میانگین خطا
  - ✓ فرض واریانس همسانی
  - ✓ عدم خودهمبستگی
  - ✓ غیرتصادفی بودن متغیر توضیحی
  - ✓ نرمال بودن جزء خطا
- ۶- آزمونهای جانبی و تکمیل مدل‌های رگرسیونی
  - ✓ همخطی (مفهوم، آثار، شیوه کشف و راه‌های کاهش)
  - ✓ تصریح مدل و فرم تبعی درست
  - ✓ حذف متغیرهای ضروری و ورود متغیر نامربوط
  - ✓ آزمون ثبات ضرایب (آزمون شکست جاو، آزمونهای بازگشتی، آزمون مجموع تجمعی، خطاهای بازگشتی CUSUM و غیره)
- ۷- مروری بر سری‌های زمانی:
  - ✓ مفهوم مانایی
  - ✓ فرآیند میانگین متحرک (MA)، فرآیندهای خودرگرسیون (AR)، فرآیندهای ARMA
  - ✓ روش شناسی باکس جنکینز
  - ✓ آزمونهای ریشه واحد
  - ✓ مفهوم هم‌انباشستگی و آزمون هم‌انباشستگی
- ۸- مروری بر مدل‌های خودرگرسیون برداری (VAR) و مدل‌های تصحیح خطای برداری (VECM)
  - ✓ شناسایی معادلات VAR
  - ✓ انتخاب طول وقفه
  - ✓ آزمون روابط علی
  - ✓ توابع واکنش
  - ✓ تجزیه واریانس
  - ✓ مانایی و هم‌انباشستگی در مدل VAR
  - ✓ شناسایی روابط هم‌انباشستگی
- ۹- الگوهای داده‌های تلفیقی (Panel Data) و کاربرد آن
  - ✓ مدل رگرسیون داده‌های ترکیبی
  - ✓ مدل‌های تجمعی، مدل اثرات ثابت، مدل اثرات تصادفی

- ✓ آزمونهای اثرات ثابت و تصادفی
- ✓ آزمونهای مانایی در داده‌های ترکیبی

توضیح: مباحث مطرح شده در هر سرفصل باید همراه با پروژه عملی و استفاده از داده‌های واقعی محیط حسابداری، حابرسی، حسابداری مدیریت و یا داده‌های بین‌رشته‌ای مرتبط و با استفاده از یک نرم‌افزار کاربردی نظیر نرم‌افزار آموزش داده شوند. همچنین هر دانشجو حداقل باید یک پروژه مستقل عملی انجام دهد. STATA و یا EViews

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
*	*			

منابع:

- افلاطونی، عباس و نیکبخت، لیلی. (۱۳۸۹)، کاربرد اقتصادسنجی در تحقیقات حسابداری، مدیریت مالی و علوم اقتصادی، تهران: انتشارات ترمه.
- بروکز، کریس. "مقدمه ای بر اقتصادسنجی مالی: تجزیه و تحلیل داده هادعلوم مالی" ترجمه احمدبدری، انتشارات نص.
- سوری، علی. "اقتصادسنجی همراه با کاربرد Eviews و Stata ۱۲" انتشارات فرهنگ شناسی.
- گجراتی دامودار " مبانی اقتصادسنجی" ترجمه دکتر حمیدابریشمی، انتشارات دانشگاه تهران.
- محمدنوفرستی " ریشه واحد وهم جمعی در اقتصادسنجی" موسسه خدمات فرهنگی رسا.
- Campbell John Y (۱۹۹۶). "The Econometrics of Financial Markets" Princeton University Press Princeton, New Jersey.
- Dougherty, C. (۲۰۱۱), Introduction to Econometrics, Oxford University, fourth edition.
- Enders, Walter (۲۰۱۵) " Applied Econometric Time Series" WILEY.
- Gourieroux, c & Joann Jasiak (۲۰۰۱) " Financial Econometrics: Problems, Models, and Methods, Princeton University Press.
- W. Greene (۲۰۱۲), Econometric Analysis, ۶th ed., Prentice Hall.
- Wooldridge Jeffrey M (۲۰۱۳), Introductory Econometrics a Modern Approach "South- Western Cengage Lear

